

BILEN, Franciscus (Gent 16 oktober 1819 – Gent 18 oktober 1881).

Werkte als initiatiefnemer en eerste voorzitter van het syndicaat der Gentse spinners van 1857 tot 1862 samen met **Emiel Moyson**, die hem met de V.B. in contact bracht. Bilen behoorde, onder meer met **Jacob Kats**, tot de strekking binnen het vroege socialisme die democratische gebondenheid, Vlaamsgezindheid en antiklerikalisme had vervlochten. De V.B. beschouwde Bilen als even onontbeerlijk voor de ontvoogding van de Vlaamse arbeiders als de syndicale en politieke beweging.

Bilen leidde tot 1863 stakingen en weerstandsacties en ijverde voor de verbetering van de werkrechtensraad, het algemeen stemrecht en de V.B., waarbij hij op verscheidene landdagen, onder andere te Brugge (1866), aanwezig was. Hij was de promotor van *Het Werkverbond*. Sedert 1861 gelovig, was hij eerder traditioneel georiënteerd; hij gedroeg zich als ambachtelijk deken in het milieu van industriearbeiders.

LITERATUUR: Avanti, *Emile Moyson herdacht*, 1922; – id., *Een terugblik*, 1931; – J. Dhondt, *Een geschiedenis van de socialistische arbeidersbeweging in België*, 1960; – H. Wouters, *Documenten betreffend de geschiedenis der arbeidersbeweging, 1853-1865*, 1966; – D.E. de Vreese, 'Nog vóór de Eerste Internationale: socialist en flamingant: Franciscus 'Kapneus' Bilen 1819-1881', in *Handelingen voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, jg. 22 (1968), p. 203-225; – L. Wils, 'De politieke ontwikkeling in België 1847-1870', in *Algemene Geschiedenis der Nederlanden*, XII, 1977,

p. 302; – R. Vanlandschoot, ‘Sociale beweging en Vlaamse beweging’, in *De geschiedschrijving van de Vlaamse Beweging sinds 1975*, speciaal nummer WT, 1993, p. 45.

DAISY-EVELINE DEVREESE* EN ROMAIN
VANLANDSCHOOT